

SENAAT

MULTICULTURALITEIT & MEDIA

inleiding door

de heer JAN DE TROYER

hoofdredacteur/directeur TV-Brussel

19 april 2005

“Ervaringen met inschakeling allochtonen”

TV-Brussel heeft in de voorbije jaren verschillende projecten opgezet om de toegang van allochtonen als medewerker bij TV-Brussel te vergemakkelijken.

Zo werden in samenwerking met het BNCTO trainingssessies georganiseerd voor debutanten van allochtone afkomst. Die omvatten het zschrijven van presentatieteksten en het in studio presenteren vanop autocue voor de camera.

Het BNCTO verleende financiële steun om de additionele productionele kosten die hiervoor gemaakt werden te compenseren.

Waarom was de opleiding specifiek gericht op het presentatiewerk? Vooreerst omdat dit de meest zichtbare vorm zou zijn van participatie doorallochtonen bij TV-Brussel. En ten tweede omdat dit ook beantwoordt aan een groot tekort. Brussel is ons werkgebied en dat is een veelkleurig territorium. Het zichtbaar zijn van een gekleurde iemand op het scherm zou aan alle TV-Brussel kijkers duidelijk maken dat TV-Brussel een adequate afspiegeling wenst te zijn van de Brusselse samenleving die uiteraard niet alleen uit witte mensen bestaat.

Tegelijk zou een gekleurde presentator/presentatrice bij de allochtone mensen in Brussel het bewustzijn stimuleren dat ook zij in de volle betekenis deel zijn van de gemeenschap van TV-Brussel-kijkers.

Algemeen kan men stellen dat de nood aan gekleurde televisiepresentatoren in Vlaanderen hoogdringend is: slechts 1,9 procent van alle televisiepresentatoren in Vlaanderen is gekleurd, aldus het rapport “Kleur Bekennen” dat de VRT begin dit jaar publiceerde. Vlaanderen loopt in dit opzicht hopeloos achterop in vgl met de

andere Europese landen. En ook TV-Brussel loopt in dit opzicht achter bvb ten opzichte van Télé Bruxelles, waar verschillende gekleurde presentatoren functioneren. Uiteraard kan onze Franstalige equivalent uit een veel groter aanbod recrutereren maar dat mag geen excuus zijn.

Want omdat televisie voor vele mensen steeds meer het belangrijkste venster op de wereld is - en dit in nog steeds toenemende mate - is het dringend noodzakelijk gekleurde mensen professioneel actief te laten zijn op het scherm. Dit zou een stukje helpen om hun participatie in de samenleving vanzelfsprekend te maken, niet alleen voor de autochtone maar ook voor de allochtone groepen zelf in de Belgische samenleving. Hoe kan men immers beweren dat de mensen van andere origines hier ten volle hun plaats en rechten hebben, wanneer zij op voornaamste bühne van onze showsociety slechts zelden verschijnen als witte raven die uitsluitend worden opgevoerd als er problemen zijn maar niet als deel van het normale leven.

Onze eerste pogingen voor het opsporen van het jonge allochtone talent verliepen moeizaam. We moesten nog maar eens vaststellen dat 95 procent van de Brusselse allochtonen niet het Nederlands als eerste taal hebben. De groep waaruit we dus konden recrutereren was bijzonder klein. Bovendien is TV-Brussel geen echte selectiemachine: normaliter bieden mensen zich bij ons aan om een kans te krijgen. Wanneer zich een vacature stelt op de nieuwsdienst, volstaat een bericht op de website om voldoende kandidaten met enige journalistieke ervaring te krijgen, maar dat zijn dan wel uitsluitend witte Brusselaars. Maar van die spontane instroom is geen sprake wanneer het gaat om gekleurde mensen.

En dan is er ook de hoge toegangsdrempel. Net zoals niet iedereen geschikt is om professioneel voetbal te spelen, is niet iedereen geschikt voor televisiewerk. Talent is één van de factoren die de drempel naar het beroep van televisiemaker hoog maken. Kandidaat-televisiejournalisten moeten voldoen aan erg specifieke vereisten:

-Perfekte beheersing van het Nederlands, daarenboven ook de feeling voor dictie, accenten en ritme. Dat kan voor een stuk worden aangeleerd, maar een zeker talent is vereist. Sommige mensen zullen nooit een aria kunnen zingen, andere mensen zullen er niet in slagen een strak voorbereide tekst toch op een plezierige, schijnbaar spontane en goed begrijpelijke wijze naar voren te brengen.

- Er is ook een stevige mentale motivatie vereist. Sommige mensen wensen helemaal niet voor een camera en voor het oog van tienduizenden mensen te worden blootgesteld. Dat streven moet er wel degelijk zijn. En de feitelijke opleiding kan – ondanks alle goede universitaire en andere opleidingen - uiteindelijk alleen in de praktijk, in de omgang met het medium. Van een jonge allochtoon wordt dus – net als van een autochtoon – een minimum van journalistieke aanleg vereist (brede belangstelling, een neus voor nieuws, de kunst om helder en bondig te formuleren). Maar tegelijk ook een stuk persoonlijke aanleg: taalvaardigheid, de extraverte liefde voor de camera, telegeniek zijn, een beetje ijdelheid die helpt om spontaan en natuurlijk over te komen in een uiterst gecontroleerde pseudo-realiiteit.

En zelfs als al die gunstige voorwaarden vervuld zijn, blijft het leerproces binnen een televisiezender lang. Men moet ongeveer een jaar rekenen om een journalist, uit bvb de geschreven pers, volwaardig om te turnen tot televisiemaker. Dat heeft ook voor

een flink stuk te maken met de techniciteit van het medium en de omschakeling naar het denken in beelden. Daar bovenop komt ook de nood aan stressbestendigheid, aan snelheid en zoals in vele bedrijvigheden de zin voor teamwork.

De drempel is voor een buitenstaander dus behoorlijk hoog.

Prisma-Project

Na vele mislukte pogingen vond bij TV-Brussel eind 2002 het Prisma-project plaats. Dank zij een financiële projecttoelage van de Koning Boudewijnstichting kon een journaliste gedurende zes maanden full-time vrijgesteld worden om een groep allochtonen te begeleiden en hen wegwijs te maken in de televisiejournalistiek. Bovendien waren eveneens financiële middelen ter beschikking om een aantal professionals in te huren om workshops te leiden en dit met de inzet van de nodige productionele middelen.

Verslag Prisma-Project - zie volgende bladzijden
(overname uit: 'Media in beweging – 22 journalistieke experimenten om burgerparticipatie te versterken', Koning Boudewijnstichting, 2004)

De situatie vandaag

Een presentatrice van Chinese origine in 'Brussels International'

Een reportagemaakster van Marokkaanse origine in 'Bende van Brussel'

Nog steeds geen allochtonen in de nieuwsdienst...

Aanbevelingen

Herhaling van het Prisma-project

Een selectiereserve van allochtoon talent waaruit we kunnen recrutereren

Een aanwervingsfonds waaruit we kunnen putten voor definitieve aanwerving

Regionale televisie als trainingscentra voor VRT

Jan De Troyer
Hoofdredacteur/Directeur
TV-Brussel